

PROF. ZW. DR HAB. N. MED. TOMASZ PERTYŃSKI

RECENZJA ROZPRAWY NA STOPIEŃ DOKTORA NAUK MEDYCZNYCH

LEK. MED. ADAMA TOMALCZYKA

**„ZASTOSOWANIE ULTRASONOGRAFII PRZEZPOCHWOWEJ Z OCENĄ
PRZEPŁYWÓWNACZYNIOWYCH TECHNIKĘ DOPPLERA DLA MONITOROWANIA
WCZESNYCH WYNIKÓW LECZENIA U CHORYCH NA MIEJSCOWO ZAAWANSOWANEGO
RAKA SZYJKI MACICY”**

PROMOTOR ROZPRAWY

DR HAB. N. MED. LESZEK GOTTWALD

UNIWERSYTET MEDYCZNY W ŁODZI

WYDZIAŁ LEKARSKI

2020 r.

WSTĘP

Chciałbym na wstępie recenzji tej rozprawy serdecznie podziękować Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego za obdarzenie mnie zaszczytem recenzowania tej bardzo ciekawej pracy .

Temat tej rozprawy jest mi bliski bo przed wielu laty moja rozprawa habilitacyjna wykonana i przygotowana w czasie stypendium Fundacji Alexander v. Humboldt Stiftung w Medizinische Hochschule Hannover dotyczyła rozległości procesu nowotworowego raka szyjki macicy za pomocą ^{57}Co -Bleomycyny.

Obecnie zapoznanie się z tą rozprawą pozwolił mi – po latach – zapoznać się z ogromnym postępem jaki dokonał się w diagnostyce i terapii raka szyjki macicy.

OPINIA RECENZENTA

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych lek. med. ADAMA TOMALCZYKA liczy 140 stron druku i 238 pozycji głównie anglosaskiego , nowoczesnego piśmiennictwa.

Obszerna ta praca ,przygotowana przez doktoranta zajmującego się diagnostyką i terapią raka szyjki macicy przynosi doskonale przygotowane informacje oraz wyniki własnych badań opracowane pod kierunkiem świetnego i wybitnie zdolnego Promotora dr hab. LESZKA GOTTWALDA.

Znając wiedzę Promotora tej rozprawy uważam ,że doktorant miał ogromne szczęście uzyskując taką opiekę naukową.

Rozprawę rozpoczyna bezwzględnie konieczny dla jej Czytelnika Spis użytych skrótów.

I.WSTĘP.

O szerokiej wiedzy Doktoranta może świadczyć świetnie i szeroko przygotowany wstęp.

Zawiera on – przede wszystkim doskonale podane informacje epidemiologiczne zwracające uwagę na zmniejszenie się liczby zachorowań na raka szyjki macicy w Polsce.

W tej części rozprawy uwagę czytelnika zwracają starannie opracowane tabele i krzywe zachorowalności i umieralności na nowotwory złośliwe w Polsce.

II. RAK SZYJKI MACICY

Ważną częścią pracy jest paragraf poświęcony Etiopatogenezie raka szyjki macicy – głównie infekcji wirusem HPV.

Znaczenie i budowa tego wirusa mającego zasadnicze znaczenie w karcynogenezie w szyjce macicy jest doskonale , z dużą znajomością problemu omówione przez Autora rozprawy.

Ważnym jest zwrócenie uwagi na czynniki pochodzące z wywiadu ginekologicznego w tym dane o wpływie antykoncepcji doustnej i czynników środowiskowych.

Szczególnie ważne są wymienione metody profilaktyki tego nowotworu – pierwotnej i wtórnej , w której omówione są metody cytologiczne ,klasyfikacja systemu Bethesda używana obecnie jak i testy DNA wirusa HPV w szyjce macicy.

O dużej wiedzy Doktoranta świadczy paragraf dotyczący histopatologii zmian śród nabłonkowych i raka szyjki macicy.

Istotnym dla omawianego problemu jest paragraf poświęcony diagnostyce raka szyjki macicy obejmujący objawy kliniczne, diagnostyką inwazyjną ,biomarkery i szeroko opisane metody diagnostyki obrazowej.

Autor słusznie podkreśla wiodącą rolę badania rezonansem magnetycznym , ocenia wartość badania tomografią komputerową ,PET i podstawową ,bardzo rozpowszechnioną ultrasonografią.

Z obowiązku recenzenta mam 2 uwagi:

- **W ocenie zastosowania TK sądzę ,że należałoby napisać o ocenie wyniku badania z zastosowaniem jednostek Hounsfielda oceniających gęstość obiektu**
- **Zamieszczona w tym paragrafie dokumentacja fotograficzna wyników badań obrazowych oznaczona jest literami a, b, c - niestety bez opisu co dane zdjęcie przedstawia .**

Bardzo celowe jest zaprezentowanie klasyfikacji FIGO z 2018 r. w zamieszczonej tabeli, jak i dane o leczeniu chorych na RSM – chirurgicznym ,radioterapii chemioterapii – szczególnie na terenie Regionalnego Ośrodka Onkologicznego w Łodzi.

Paragrafem mającym ogromne znaczenie dla Czytelnika jest opis zastosowań ultrasonografii Dopplerowskiej w raku szyjki macicy.

Autor mawia podstawowe dane o efekcie Dopplera, omawia podstawowe techniki dopplerowskie z metodą fali ciągłej i fali impulsowej oraz techniki Power Doppler (obrazowania mocy przepływu).

III. CELE PRACY

Są podane jasno i wykazują szerokie zainteresowanie Autora omawianą problematyką :

- 1./Określenie klinicznego znaczenia zmian objętości szyjki macicy towarzyszących leczeniu w ultrasonografii przezpochwowej u chorych na miejscowo zaawansowanego raka szyjki macicy**
- 2./Ustalenie przydatności przepływów naczyniowych techniką Dopplera w tętnicach macicznych w rozpoznawaniu naciekania przymacicz w tej grupie chorych**
- 3./Charakterystyka przepływów naczyniowych w t. macicznych i w guzie nowotworowym u badanych chorych w technice spektralnego Dopplera przed leczeniem ,zmian ich wartości towarzyszących radioterapii oraz związku z innymi ocenianymi parametrami.**
- 4./ Ocena gęstości naczyniowej szyjki macicy w technice Color Doppler i Power Doppler przed leczeniem , zmian ich wartości towarzyszących radioterapii oraz związku z innymi ocenianymi parametrami.**
- 5./ Ocena przydatności ultrasonografii przezpochwowej z badaniem dopplerowskim dla prognozowania wczesnych wyników leczenia chorych na miejscowo zaawansowanego raka płaskonabłonkowego szyjki macicy .**

IV. MATERIAŁ I METODY

Nie mam recenzenckich zastrzeżeń do tego rozdziału rozprawy.

Szczególnie ważne było omówienie metod badań ultrasonograficznych zastosowanych u chorych, których dokładność wykazuje wiedzę ultrasonograficzną Doktoranta.

V. WYNIKI

Ten bardzo ważny rozdział rozprawy omówiony jest na 70 stronach druku. Recenzent ma okazję pogratulować wykonanej pracy badawczej i uzyskanych jej wyników.

Są nimi :

- Stwierdzenie ,że u chorych na miejscowo zaawansowanego raka szyjki macicy rokowanie jest niepewne i autor w badanym materiale uzyskał 26 % wznowy.**
- Stopień zróżnicowania histologicznego powodował różnice w częstości i rodzaju wznów.,**
- Najwyższe wartości objętości szyjki macicy występowały przed rozpoczęciem leczenia**
- Parametry przepływu w tętnicach macicznych nacieczonych i nienacieczonych nie wykazały istotnych różnic i nie mogą służyć do ustalenia stopnia lokalnego zaawansowania nowotworu.**

- Uzyskane przez Autora wyniki potwierdzają .że MR jest zdecydowanie lepszą metodą obrazową dla oceny miejscowego zaawansowania raka szyjki macicy.
- Przepochwowa ultrasonografia pozwala na nieinwazyjną ocenę in vitro angiogenezy wzrostu guza i tworzenia przerzutów.
-

VI. DYSKUSJA

Doktorant wykazał doskonałą umiejętność przeprowadzenia dyskusji w rozprawie naukowej.

Ocecił : Dobór grupy badanej , ocenę parametrów dopplerowskich, z wielką umiejętnością omówił uzyskane wyniki badań porównując je z szerokim i nowoczesnym piśmiennictwem.

VII. WNIOSKI

Uzyskane wyniki badań zostały przedstawione w dobrze i jednoznacznie sformułowanych wnioskach :

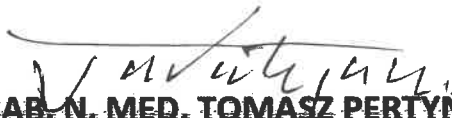
- 1./Ultrasonograficzna ocena objętości szyjki macicy w miejscowo zaawansowanym raku szyjki macicy przed leczeniem , w trakcie i bezpośrednio po radioterapii nie korelowała ze stopniem zaawansowania nowotworu i nie pozwalała na prognozowanie wczesnych wyników leczenia,**
- 2./ Żaden z parametrów dopplerowskich ocenianych w tętnicach macicznych tj. PSV, RI i PI nie pozwalały różnicować pomiędzy naciekaniem i brakiem naciekania przymacicz**
- 3./Z analizowanych parametrów Dopplera spektralnego w naczyniu dominującym guza jedynie PSV zmieniało się istotnie podczas leczenia, jednak podobnie do RI oraz PI nie wpływało na czas wolny od choroby oraz całkowite przeżycie chorych,**
- 4./ Gęstość unaczynienia szyjki macicy u chorych z miejscowo zaawansowanym rakiem szyjki macicy oceniana w funkcjach Color Doppler i Power Doppler nie zależała od wybranych czynników klinicznych i histologicznych i zmniejszała się podczas radioterapii.**
- 5./ Spośród ocenianych parametrów dopplerowskich jedynie gęstość unaczynienia szyjki macicy oceniana w funkcjach Color Doppler i Power Doppler przed leczeniem była związana z rokowaniem u chorych na miejscowo zaawansowanego raka szyjki macicy.**

PODSUMOWANIE OPINII RECENZENTA

Po zapoznaniu się z rozprawą lek. med. ADAMA TOMALCZYKA stwierdzam ,że została napisana w oparciu o doskonale i starannie przeprowadzona pracę badawczą , właściwie udokumentowana i świadcząca o umiejętności samodzielnej pracy naukowej.

Już w chwili rozpoczynania zapoznawania się z rozprawą byłem przekonany ,że zdolny i dobrze przygotowany do jej wykonania Doktorant pod kierunkiem wybitnego Promotora przedstawi cenną naukowo i wartościową klinicznie rozprawę.

Na podstawie studiów nad rozprawą i przeprowadzonej analizy świetnego opracowania niełatwej problematyki klinicznej onkologii zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o skierowanie rozprawy lek. med. ADAMA TOMALCZYKA do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz wyróżnienie tej wartościowej i doskonale przygotowanej rozprawy.

PROF. ZW. DR HAB. N. MED. TOMASZ PERTYŃSKI